

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ
ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

“ 01 ” Ժապրի 2024 թ.

N 366-Ղհ

ք. Երևան

«11009 ՁԵՌՆԵՐԵՑՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԷԿՈՀԱՄԱԿԱՐԳ» ՄԻՋՈՑԱՌՄԱՆ
ԾՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԾՐԱԳՐԻ 2024 ԹՎԱԿԱՆԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ
ԲԱՇԽՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով ՀՀ կառավարության 2023 թվականի դեկտեմբերի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության 2024 թվականի պետական բյուջեի կատարումն ապահովող միջոցառումների մասին» N 2323-Ն որոշման 13-րդ կետով և ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարի 2024 թվականի փետրվարի 9-ի թիվ 224-Ա հրամանի 2-րդ կետով՝

Հ Ր Ա Մ Ա Յ ՈՒ Մ Ե Մ

1. Հաստատել՝

1) 2024 թվականի «11009 Ձեռներեցության տեխնոլոգիական էկոհամակարգ» միջոցառման ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր)՝ համաձայն հավելված 1-ի,

2) Ծրագրի 2024 թվականի ֆինանսական միջոցների բաշխվածությունը՝ համաձայն հավելված 2-ի:

2. Սույն հրամանի կատարման նկատմամբ հսկողությունը վերապահել ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարի տեղակալ Ռուբեն Սիմոնյանին:

X
ՄԽԻԹԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Signed by: HAYRAPETYAN MKHITAR 2505903047

ՄԽԻԹԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

2024 ԹՎԱԿԱՆԻ ԾՐԱԳԻՐ
«11009 ՁԵՌՆԵՐԵՑՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԷԿՈՀԱՄԱԿԱՐԳ» ՄԻՋՈՑԱՌՄԱՆ

Բովանդակություն

Հիմնախնդիր	2
Ծրագրի նպատակ	2
Ծրագրի նկարագրություն	3
Բաղադրիչ 1. «Գաղափարից մինչև բիզնես» ծրագիր.....	3
Բաղադրիչ 2. Ինկուբացիոն և աքսելերացիոն ծրագիր	4
Բաղադրիչ 3. Տաղանդի ներգրավման ծրագիր	4
Բաղադրիչ 4. Միջազգային աքսելերացիոն ծրագիր	6
Կնքված դրամաշնորհային պայմանագրերով նախատեսված գումարների մնացորդի մարում.....	6
Ծրագրի սկզբունքները	7

Հիմնախնդիր

Ծրագրի մշակման հիմքում ընկած է ՀՀ կառավարության 2021 թվականի օգոստոսի 18-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի մասին» N 1363 որոշման հավելվածի 2.3-րդ կետով սահմանված նպատակները, որոնց համաձայն ՀՀ կառավարությունը շարունակելու է նպաստել նորարարական համակարգի զարգացմանը և տարբեր ոլորտներում համակողմանի ներդրմանը: Նորարարական համակարգի զարգացման գործընթացում առանցքային և նշանակալի դեր ունի ձեռնարկատիրական էկոհամակարգի կայացումը, քանի որ տնտեսությունում նորարարության հիմնական շարժիչ ուժերից են ձեռներեցները, որոնց կողմից գիտական արդյունքները և նոր գաղափարները առևտրայնացվում են ու ստեղծում նոր արժեք տնտեսությունում:

Մի շարք ոլորտային ուսումնասիրություններ¹ փաստում են, որ հայաստանյան ձեռնարկատիրական համակարգի բացերից են ձեռնարկատիրական կրթությունը, ձեռներեցության ֆինանսավորումը, տեխնոլոգիական ինկուբատորների և արտելերատորների կայացման ցածր մակարդակը, ինչպես նաև կարևորում են կառավարության կողմից ներդրվող ծրագրերի անհրաժեշտությունը, որոնք կնպաստեն ձեռներեցության խթանմանը: Նշված համակարգային խնդիրների լուծման նպատակով ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարության կողմից 2024 թվականի ընթացքում նախատեսվում է շարունակել «Ձեռներեցության տեխնոլոգիական էկոհամակարգ» միջոցառումը:

Ծրագրի նպատակ

Ծրագրով առաջարկվում է խթանել Հայաստանի ազգային նորարարական համակարգի զարգացումը, ստեղծել անհրաժեշտ ինովացիոն միջավայր նոր ընկերությունների ձևավորման ու առաջընթացի համար, այդպիսով՝ նպաստել նաև մարդկային կապիտալի զարգացմանը:

Ծրագիրը նպատակ ունի պետական միջամտությամբ լրացնելու հայաստանյան նորարարական համակարգում առկա բացերը՝ սկսելով թույլ զարգացած օղակներից: Մասնավորապես, նախատեսվում է սկսնակ տեխնոլոգիական ընկերություններին և թիմերին ապահովել ֆինանսավորման և աճի հնարավորություններով, ինչպես նաև ստեղծել նոր գիտելիքի ներհոսքի հնարավորություններ: Ծրագրի վերջնարդյունքում ակնկալվում է ունենալ տեխնոլոգիական սկսնակ ընկերություններ, որոնց որոշակի մասը պատրաստ կլինի ներդրողներից ներդրումներ ներգրավել:

Ծրագրի նկարագրություն

Ծրագիրը բաղկացած է **փոխկապակցված 4 ենթածրագրերից (բաղադրիչներից):**

¹ ԵՏՀ ՄԱԿ (2020). Նորարարության քաղաքականության պատկերը Արևելյան Եվրոպայի և Հարավային Կովկասի երկրների համար
Ամերիա ՓԲԸ (2020). Ձեռնարկատիրության Համաշխարհային Ձեկույց Հայաստան 2019/2020

Բաղադրիչ 1. «Գաղափարից մինչև բիզնես» ծրագիր

«Ը բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարությունը «Գաղափարից մինչև բիզնես» բաղադրիչի միջոցով ֆինանսավորում կտրամադրի սկսնակ տեխնոլոգիական ընկերություններին և գիտահետազոտական թիմերին առևտրայնացնելու իրենց գաղափարները և նոր արժեք ստեղծելու տնտեսությունում: Դրամաշնորհների տեսքով ֆինանսավորման տրամադրումը ընկերություններին հնարավորություն կտա սաղմնային և աճի փուլերում ապահովելու արտադրանքի զարգացումը, կայանալու և ապագայում ավելի գրավիչ ու վստահելի դառնալ ներդրումների, բանկային վարկավորման կամ պատվիրատուների համար:

Ծրագիրը նպատակ ունի նաև հանրայնացնել ձեռներեցության գաղափարը, բարձրացնել դրա նկատմամբ հետաքրքրվածությունը, ինչպես նաև խթանել ձեռներեցության միջոցով և բարձր տեխնոլոգիական լուծումների կիրառմամբ երկրում առկա սոցիալ-տնտեսական խնդիրների լուծումը:

2024 թվականի «Գաղափարից մինչև բիզնես» բաղադրիչի ներքո նախատեսվում է անցկացնել դրամաշնորհների տրամադրման մրցույթներ «Գաղափարի փուլ» և «Մուտք դեպի շուկա» բաղադրիչներով: «Գաղափարի փուլ» բաղադրիչով նախատեսվում է տրամադրել առավելագույնը 5 միլիոն ՀՀ դրամ: Մրցույթում հաղթող ճանաչված մասնակիցները (ծրագրի հաջորդ բաղադրիչի շրջանակում) հնարավորություն կունենան մասնակցելու ինկուբացիոն ծրագրի, ինչը կօգնի նրանց աշխատելու իրենց գաղափարի վրա, մշակելու նվազագույն կենսունակ արտադրանքը և անցում կատարելու ընկերության զարգացման հաջորդ փուլ: Ինկուբացիոն փուլի բարեհաջող ավարտից հետո այդ ընկերությունները պատրաստ կլինեն դրամաշնորհի տեսքով ֆինանսավորում ստանալ թիրախային շուկաներ մուտք գործելու և հաճախորդների բազա հավաքագրելու համար: «Մուտք դեպի շուկա» բաղադրիչի շրջանակում ընկերություններին կտրամադրվի առավելագույնը 10 միլիոն ՀՀ դրամ: Մրցույթում հաղթող ճանաչված մասնակիցները (ծրագրի հաջորդ բաղադրիչի շրջանակում) հնարավորություն կունենան մասնակցելու արքսելերացիոն ծրագրի: Ֆինանսավորման տրամադրման և արքսելերացիայի ապահովման արդյունքում կզարգանան նոր սկսնակ տեխնոլոգիական ընկերություններ, որոնցից լավագույնները հնարավորություն կունենան, օրինակ՝ բաժնեմասային ֆինանսավորման տեսքով, ներդրումներ ներգրավելու:

Բաղադրիչ 2. Ինկուբացիոն և արքսելերացիոն ծրագրեր

Շարունակելով ստարտափի զարգացման շղթայի տրամաբանությունը՝ ծրագրի երկրորդ բաղադրիչով նախատեսվում է սկսնակ ընկերությունների և թիմերի աճի համար համապատասխան ենթակառուցվածքների ապահովում: Բաղադրիչի հիմնական նպատակն է լրացնել ձեռնարկատիրական համակարգում առկա բացերը՝ կապված սկսնակ ընկերության զարգացման համար անհրաժեշտ գիտելիքի և հմտությունների հետ, որոնք ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիության հետ միասին կարող են առաջընթաց ապահովել տեխնոլոգիական համակարգում:

Այս բաղադրիչով առաջարկվում է ոլորտի առաջատար կազմակերպությունների (կրթական հաստատություններ, ինկուբատորներ, արքսելերատորներ և այլն) հետ համագործակցության միջոցով գիտական և տեխնոլոգիական հիմքով ստարտափերի համար մշակել և ապահովել իրենց կարիքներին համապատասխան ինկուբացիոն և արքսելերացիոն բնույթի ծրագրեր: Նման ծրագրերը կաջակցեն սկսնակ ընկերություններին և թիմերին՝ խթանելով իրենց աճի տեմպը, թիմի անդամներին ապահովելով անհրաժեշտ գիտելիքներով և հմտություններով նախատիպերի մշակման, բիզնես մոդելավորման, ֆինանսական պլանավորման, աճի ռազմավարությունների մշակման, ներդրողների առջև գործարար ծրագրի ներկայացման և այլ ուղղություններով:

Վերոնշյալ նպատակներին հասնելու համար կանցկացվեն դրամաշնորհային մրցույթներ, որոնց շրջանակում դրամական հատկացում կտրամադրվի այն կազմակերպություններին, որոնք կմշակեն և կանցկացնեն շահառու ընկերությունների և թիմերի հետագա աճին նպաստող ինկուբացիայի, արքսելերացիայի, բիզնես խորհրդատվության և աջակցության ծրագրեր:

Բաղադրիչ 3. Տաղանդի ներգրավման ծրագիր

Հաշվի առնելով Հայաստանի աշխարհագրական դիրքը, տեղական փոքր շուկան և այլ պայմանները՝ տեխնոլոգիական համակարգի զարգացման տեսանկյունից կարևոր է առանձնահատուկ ուշադրություն դարձնել Հայաստանի և աշխարհի միջև կապերի ստեղծմանը և դեպի Հայաստան գիտելիքի ներհոսքի ապահովմանը: Այս նպատակին առաջարկվում է հասնել տաղանդի շարժունակության ծրագրերի միջոցով: Մասնավորապես, նախատեսվում է շարունակել սիյուռքահայ ձեռներեցներին թիրախավորող «Ներուժ» ծրագիրը:

«Ներուժ 5.0» ծրագիր

«Ներուժ 5.0» ծրագրի նպատակն է խթանել հայաստանյան ձեռնարկատիրական էկոհամակարգը՝ միաժամանակ նպաստելով հայրենադարձությանը և դեպի Հայաստան տաղանդի ներհոսքին: Ծրագրով նախատեսվում է աշխարհի տարբեր երկրներից հայազգի ձեռներեցներին և առաջատար մասնագետներից բաղկացած թիմերին ներգրավել՝ վերջիններիս տրամադրելով ֆինանսական և այլ բնույթի աջակցություն տեխնոլոգիական սկսնակ ընկերություններ Հայաստանում հիմնելու և զարգացնելու համար: Ծրագրի արդյունքում ակնկալվում է, մի կողմից, շահառուների համար ապահովել ձեռներեցությամբ զբաղվելու պայմաններ, զարգացնել ձեռնարկատիրական էկոհամակարգը և մյուս կողմից, նպաստել Հայաստանում սիյուռքից բարձր որակավորմամբ մասնագետների և կառավարչական տաղանդի ներգրավմանը:

Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է տրամադրել երկու ուղղություններով դրամաշնորհներ՝ «Գաղափարի փուլ» և «Աճի փուլ»: Դրամական հատկացման բյուջեի առավելագույն չափը կազմում է 90,000,000 (իննսուն միլիոն) ՀՀ դրամ:

«Գաղափարի փուլ»

Այս փուլի շրջանակում նախատեսվում է դրամաշնորհների տեսքով ֆինանսավորում տրամադրել մինչև 3 թիմերի, համապատասխանաբար՝ 5,000,000 (հինգ միլիոն), 10,000,000 (տասը միլիոն) և 15,000,000 (տասնհինգ միլիոն) ՀՀ դրամ:

«Աճի փուլ»

Այս փուլի շրջանակում նախատեսվում է դրամաշնորհների տեսքով ֆինանսավորում տրամադրել մինչև 3 թիմերի, համապատասխանաբար՝ 10,000,000 (տասը միլիոն), 20,000,000 (քսան միլիոն) և 30,000,000 (երեսուն միլիոն) ՀՀ դրամ:

«Աքսելերացիա»

Նախատեսվում է միջազգային արքսելերացիոն կազմակերպության ներգրավմամբ ծրագրի մասնակիցներին հնարավորություն կընձեռնվի խորապես զարգացնել իրենց գիտելիքները, ծանոթանալ միջազգային շուկա մուտք գործելու և իրենց դերը ամրապնդելու գաղտնիքներին, ծանոթանալ միջազգային թրենդներին, շուկային պահանջարկին, ինչպես նաև ծրագրից հետո պահել շարունակական կապը արքսելերացիոն կազմակերպության հետ՝ ընդգրկվելով իրենց պլատֆորմում:

Նախատեսվում է արտասահմանյան հայտնի արքսելերատորներից մեկին դրամաշնորհի տեսքով տրամադրել մինչև 30,000,000 (երեսուն միլիոն) ՀՀ դրամ ֆինանսավորում:

Աքսելերացիոն ծրագիրն իրականացնող ընկերությունից ակնկալվում է ապահովել մինչև 15 հոգուց բաղկացած թիմ՝ հետևյալ կազմով.

- մենթորական կազմ՝ յուրաքանչյուր մասնակցի հետ անհատական աշխատանքներ իրականացնելու համար,
- դասախոսական կազմ՝ տեխնոլոգիական նորարարություններին և ստարտափ էկոհամակարգին ավելի ճշգրիտ ուղղորդելու համար,
- մրցավարական կազմ, որը կգնահատի մասնակիցների կողմից ներկայացված պրոդուկտները, ինչպես նաև հանդես կգան սեփական ներդրումային առաջարկներով:

«Ներուժ 5.0» ծրագրի լոգոստիկ բաղադրիչի իրականացման և ավիատոմսերի ձեռքբերման համար նախատեսվում է տրամադրել ընդամենը 60,000,000 (վաթսուն միլիոն) ՀՀ դրամ:

Բաղադրիչ 4. Միջազգային արքսելերացիոն ծրագիր (ներառյալ՝ հարկեր)

Նպատակ ունենալով 26 շաբաթ տևողությամբ արքսելերացիոն ծրագիր իրականացնելու՝ նախատեսվում է ըստ Forbes-ի վարկանիշային աղյուսակի աշխարհի թոփ 10 լավագույն արքսելերացիոն ծրագրեր իրականացնող ընկերություններից մեկին, ինչպիսիք են Techstars-ը,

Plug and Play-ը, 500 Global-ը, Y Combinator-ը, MassChallenge-ը, SOSV-ն, Startupbootcamp-ը, Internet Initiatives Development Fund (IIDF)-ը , Wayra-ն և AngelPad-ը հրավիրել Հայաստան:

Վերոնշյալ համաշխարհային արքսելերատորները ապահովում են ձեռնարկատերերին և ստարտափներին աջակցող էկոհամակարգերով և ֆինանսավորմամբ: Այս ծրագրերը ապահովում են նաև մենթորություն և կապիտալ՝ սեփական կապիտալի դիմաց: Դրա նպատակն է օգնել նորաստեղծ ձեռնարկություններին աճելու երեքից չորս ամսվա ընթացքում:

Բացի ներդրումներից, արքսելերատորներն իրենց ստարտափներին սովորաբար առաջարկում են բիզնեսի և կառավարման խորհրդատվություն, արտադրանքի վերաբերյալ հետադարձ կապ և ներդրողներին հասանելիություն՝ հնարավորություն ընձեռելով իրենց պրոդուկտը ներկայացնելու հրեշտակ ներդրողներին և վերջուրային ֆոնդերի ներկայացուցիչներին:

Ծրագրի ընդհանուր բյուջեն կազմում է 336 մլն ՀՀ դրամ (ներառյալ՝ հարկեր):

5. Կնքված դրամաշնորհային պայմանագրերով նախատեսված գումարների մնացորդի մարում

Նախատեսվում է տրամադրել 2022-2023 թվականներին իրականացված «Գաղափարից մինչև բիզնես» և «Ներուժ 4.0» ծրագրի շրջանակներում կնքվելիք դրամաշնորհային պայմանագրերով նախատեսված գումարների մնացորդների մարումները, որը կազմում է 37,500 մլն ՀՀ դրամ:

Ծրագրի սկզբունքները

Ծրագրի բաղադրիչների իրականացման ընթացքում հաշվի են առնվելու տարածքային համաչափության, ոլորտային զարգացման, ներառականության, թափանցիկության ու հաշվետվողականության սկզբունքները:

➤ Տարածքային համաչափություն

Տարածքային համաչափ զարգացում ապահովելու համար ծրագրի բաղադրիչների ուղղակի և անուղղակի շահառուներ կլինեն ոչ միայն Երևանի, այլ նաև ՀՀ մարզերում հիմնադրված և գործող կազմակերպությունները և քաղաքացիները:

➤ Ոլորտային զարգացում

Ծրագրի բաղադրիչներն ուղղված կլինեն տնտեսության մի շարք ոլորտներում տեխնոլոգիական առաջընթացի ապահովմանը և բարձր տեխնոլոգիաների կիրառմամբ այդ ոլորտներում արտադրողականության բարձրացմանը:

➤ Ներառականություն և թափանցիկություն

Ծրագրի բաղադրիչների շրջանակում նախագծերի, ընտրության չափանիշների մշակման և հայտերի գնահատման բոլոր փուլերում կապահովվի մասնագիտական շահագրգիռ կողմերի

ներգրավածությունը, ինչպես նաև հասարակության համար կապահովվի գործընթացի առավելագույն թափանցիկությունը:

➤ *Հաշվետվողականություն*

Ծրագրի շրջանակներում կիրականացվի շարունակական մոնիտորինգ՝ հաշվետվողականություն ապահովելու, ինչպես նաև ներդրումների արդյունավետության գնահատում կատարելու նպատակով:

➤ *Ծրագրի ազդեցության գնահատում*

Կարևորելով հարկատուների առջև հաշվետվողականության սկզբունքը՝ կատարվելու է ծրագրի բաղադրիչների արդյունքների գնահատում: Գնահատման ընթացքում հաշվի կառնվեն շահառու ընկերությունների, թիմերի և անձանց կողմից գրանցած հաջողությունները՝ արտադրանքի կամ մատուցված ծառայությունների զարգացման և շուկայում հեղինակության ձևավորման առումով:

Ծրագրի 2024 թվականի ֆինանսական միջոցների բաշխվածություն

	Ծրագրի բաղադրիչներ	Ընդհանուր բյուջե	Ցուրաքանչուր արժեք	Արդյունքային ցուցանիշ
		Հազար դրամ	Հազար դրամ	
1.	«Գաղափարից մինչև բիզնես» ծրագիր	350,000		Մինչև 60 կազմակերպություն
	«Գաղափարի փուլ»	250,000	5,000	Մինչև 50 կազմակերպություն
	«Մուտք դեպի շուկա»	100,000	10,000	Մինչև 10 կազմակերպություն
2.	Ինկուբացիոն և արքսելերացիոն հնարավորությունների ստեղծում	25,000		
	«Գաղափարի փուլ» բաղադրիչի հաղթող ընկերությունների համար նախատեսված ինկուբացիոն դասընթաց	10,000	10,000	Շահառուների թիվ՝ մինչև 50 ընկերություն
	«Մուտք դեպի շուկա» բաղադրիչի հաղթող ընկերությունների համար նախատեսված արքսելերացիոն դասընթաց	15,000	15,000	Շահառուների թիվ՝ մինչև 10 ընկերություն
3.	Տաղանդի ներգրավման ծրագիր	180,000		
	«Ներուժ 5.0» ծրագրի դրամաշնորհ	90,000		Մինչև 6 կազմակերպություն
	«Ներուժ 5.0» ծրագրի արքսելերացիա	30,000		Մինչև 1 հաղթող կազմակերպություն
	«Ներուժ 5.0» ծրագրի լոգիստիկ բաղադրիչ	30,000		Մինչև 130 մասնակից
	«Ներուժ 5.0» ծրագրի շրջանակում ավիադոմսերի ձեռքբերում	30,000		Մինչև 80 մասնակից
4.	Միջազգային արքսելերացիոն ծրագրի անցկացում (ներառյալ հարկեր)	336,000		
	Միջազգային արքսելերացիոն հայաստանյան շուկա ներգրավում	336,000		1 միջոցառում

5.	Կնքված դրամաշնորհային պայմանագրերի գումարների մնացորդի մարում	37,500		
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	928,500		